

Franeker, 23 september 2007

## Kijk- en luistermiddag 6 oktober in De Voorhof in Franeker 'De Weduwe Ypma' is speelklaar

Franeker - De Weduwe Ypma (98) is weer bij stem, en hoe. Het monumentale Ypma-orgel dat drie jaar geleden werd weggekocht uit de slooprijpe Franciscus van Sales-kerk in Lijnden (N-H) staat in volle glorie opgesteld in De Voorhof, het gebouw van de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) in Franeker. Donderdag 4 oktober is de officiële ingebruikname, en zaterdag 6 oktober is er in De Voorhof een kijk- en luistermiddag. Geschoolde organisten mogen dan ook zelf de bijzondere, Frans-romantische klankrijkdom van het bijna honderd jaar oude instrument beproeven.

De Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) wist drie jaar geleden voor het symbolische bedrag van duizend euro het bezit te verwerven van het orgel, dat in een voormalige rooms-katholieke kerk precies op de kop van de 'bulderbaan' van Schiphol stond. De orgelcommissie had stad en land afgereisd om een goed gebruikt instrument te bemachtigen. Het Lijndense orgel zou niet alleen qua omvang en klankkleur goed in het Franeker kerkgebouw passen, het was ook een unieke kans om een instrument met 'Friese wortels' naar Fryslân te laten repatriëren.

Orgelbouwer Lodewijk Ypma groeide op en leerde het vak in Bolsward, maar verhuisde halverwege de negentiende eeuw naar Alkmaar om vervolgens bijna uitsluitend voor katholieke parochies in het bisdom Haarlem te bouwen. In Fryslân staan daardoor nog maar twee Ypma-orgels: een in Bolsward en een (uitsluitend binnenwerk) in Wierum. Het instrument uit Lijnden is een van de laatste Ypma's: Lodewijk was zelf al overleden, de zaak was voortgezet door zijn weduwe en zijn meesterknecht Jos Vermeulen. Daarom hebben de Franekers hun orgel liefkozend 'De Weduwe Ypma' genoemd.

Na de aanschaf van het orgel werd een onafhankelijke stichting opgericht om de verhuizing, restauratie en wederopbouw te financieren. Een groot deel van de kosten wordt gedekt uit subsidies, sponsorgelden en culturele fondsen. De begroting is nog niet helemaal rond, dus de externe fondswerving gaat nog door, ook om het onderhoud de komende jaren te kunnen betalen. De kerkgemeenschap zelf heeft beperkte financiële armslag, doordat ze nog maar vijf jaar geleden een nieuw kerkgebouw aankocht. Dit pand, De Voorhof, was nodig om het groeiende aantal leden onderdak te bieden; gevolg was wel dat het oude enkelklaviers kamerorgel veel te klein was voor de nieuwe ruimte. Dit B.A.G.-positief is inmiddels verkocht aan een verzorgingstehuis in Brabant dat het in zijn 'stiltecentrum' heeft geplaatst.

De firma Adema Orgelbouw uit Hillegom (ook een Fries om útens) heeft de restauratie van De Weduwe Ypma in ruim vier maanden tijd voltooid, met behulp van een aantal vrijwilligers uit de kerk. De firma kende het instrument al, want in de jaren zestig werd het door Adema omgebouwd naar pneumatische naar elektropneumatische bediening. Ook werd toen het aantal stemmen uitgebreid. Dat het behoud van 'De Weduwe Ypma' niet alleen de Franeker gereformeerden interesseert, blijkt wel uit het comité van aanbeveling dat zich achter het

restauratieproject schaarde. Organisten van naam (zoals Jos van der Kooy, stadorganist van de Sint Bavo in Haarlem) staan op de lijst, evenals Commissaris van de Koningin Nijpels en pastoor Van Ulden van Sneek, die tevens vicaris voor kerkelijk kunstbezit en liturgie is van de bisschop van Groningen. De officiële ingebruikname van De Weduwe Ypma vindt donderdagavond 4 oktober plaats. De zaterdag daarop, 6 oktober, is De Voorhof (Voorstraat 71, Franeker) van 13.00 tot 17.00 open voor belangstellenden die het monumentale orgel willen zien en horen spelen.

*Einde persbericht. Voor meer informatie: Marc Zorge, voorzitter van orgelcommissie De Weduwe Ypma, 06-14022655  
Bijgevoegd zijn twee foto's van De Weduwe Ypma op haar nieuwe plek, alsmede een uitnodiging voor de openingsceremonie.*

#### **Dispositie**

##### **Hoofdwerk**

Bourdon 16 \*  
Prestant 8  
Flûte Harmonique 8  
Holpijp 8 (1967)  
Octaaf 4  
Octaaf 2  
Mixtuur II-III (1967)  
Trompet 8

##### **Zwelwerk**

Viola di Gamba 8  
Voix Celeste 8  
Bourdon 8  
Roerfluit 4  
Flageolet 2  
Sexquialter I-II (1967, vervangt een strijker)  
Basson-Hobo (gereserveerd)

##### **Pedaal**

Subbas 16 \*  
Gedekt 8 \*  
Fluit 4 \*

\*) unit aangebracht in 1967 uit Bourdon 16 van Ypma